शुक्ल यजुर्वेद

Set No. 1

Question Booklet No. 00002

12P/249/31

(To be filled up by the candidate by blue/black ball-point pen)

Roll No. | | | | | | | | |

Roll No. (Write the digits in words) ....

Serial No. of Answer Sheet ....

Day and Date .... (Signature of Invigilator)

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

(Use only ***blue/black ball-point pen*** in the space above and on both sides of the **Answer Sheet**)

1. **Within 10 minutes of the issue of the Question Booklet, check the Question Booklet to ensure that it contains all the pages in correct sequence and that no page/question is missing. In case of faulty Question Booklet bring it to the notice of the Superintendent/Invigilators immediately to obtain a fresh Question Booklet.**
2. Do not bring any loose paper, written or blank, inside the Examination Hall ***except the Admit Card without its envelope.***
3. ***A separate Answer Sheet is given. It should not be folded or mutilated. A second Answer Sheet shall not be provided. Only the Answer Sheet will be evaluated.***
4. Write your Roll Number and Serial Number of the Answer Sheet by pen in the space prvided above.
5. ***On the front page of the Answer Sheet, write by pen your Roll Number in the space provided at the top and by darkening the circles at the bottom. Also, wherever applicable, write the Question Booklet Number and the Set Number in appropriate places.***
6. ***No overwriting is allowed in the entries of Roll No., Question Booklet no. and Set no. (if any) on OMR sheet and Roll No. and OMR sheet no. on the Queston Booklet.***
7. ***Any change in the aforesaid entries is to be verified by the invigilator, otherwise it will be taken as unfairmeans.***
8. ***Each question in this Booklet is followed by four alternative answers. For each question, you are to record the correct option on the Answer Sheet by darkening the appropriate circle in the corresponding row of the Answer Sheet, by pen as mentioned in the guidelines given on the first page of the Answer Sheet.***
9. For each question, darken only one circle on the Answer Sheet. If you darken more than one circle or darken a circle partially, the answer will be treated as incorrect.
10. *Note that the answer once filled in ink cannot be changed. If you do not wish to attempt a question, leave all the circles in the corresponding row blank (such question will be awarded zero marks).*
11. For rough work, use the inner back page of the title cover and the blank page at the end of this Booklet.
12. Deposit only **OMR** ***Answer Sheet*** at the end of the Test.
13. You are not permitted to leave the Examination Hall until the end of the Test.
14. If a candidate attempts to use any form of unfair means, he/she shall be liable to such punishment as the University may determine and impose on him/her.

Total No. of Printed Pages : 24 *[उपर्युक्त निर्देश हिन्दी में अन्तिम आवरण पृष्ठ पर दिये गए हैं।]*

12P/249/31

No. of Questions : 150

प्रश्नों की संख्या : 150

Time : 2 Hours | ***Full Marks : 450***

समय : 2 घण्टे | ***पूर्णाङ्क : 450***

Note : (1) Attempt as many questions as you can. Each question carries **3 (Three)** marks. ***One mark will be deducted for each incorrect answer***. **Zero** mark will be awarded for each unattempted question.

अधिकाधिक प्रश्नों को हल करने का प्रयत्न करें। प्रत्येक प्रश्न **3 (तीन)** अंक का है। ***प्रत्येक गलत उत्तर के लिए एक अंक काटा जायेगा।*** प्रत्येक अनुत्तरित प्रश्न का प्राप्तांक ***शून्य*** होगा।

(2) If more than one alternative answers seem to be approximate to the correct answer, choose the closest one.

यदि एकाधिक वैकल्पिक उत्तर सही उत्तर के निकट प्रतीत हों, तो निकटतम सही उत्तर दें।

01. कः वेदः 'दशतयी' इति नाम्नापि कथ्यते ?

(1) ऋग्वेदः (2) यजुर्वेदः (3) सामवेद (4) अथर्ववेदः

02. 'शेषे यजुःशब्दः' इति कस्य वचनमस्ति ?

(1) आपस्तम्बस्य (2) सायणस्य (3) जैमिनेः (4) यास्कस्य

03. वेदानां विभाजनं कः कृतवान् ?

(1) यास्कः (2) विश्वामित्रः (3) महीधरः (4) कृष्णद्वैपायनः

04. कः ऋग्वेदस्य मन्त्रैः देवानामाह्वानं करोति ?

(1) होता (2) अध्वर्युः (3) उद्गाता (4) ब्रह्मा

05. कः वेदः अनियताक्षरावसानात्मको भवति ?

(1) ऋग्वेदः (2) यजुर्वेदः (3) सामवेदः (4) अथर्ववेदः

06. कः वेदः आध्वर्यवकर्मणोऽस्ति ?

(1) ऋग्वेदः (2) यजुर्वेदः (3) सामवेदः (4) अथर्ववेदः

07. 'अध्वरं युनक्ति, अध्वरस्य नेता' इति वाक्यं कुत्र प्राप्यते ?

(1) यजुर्वेदे (2) कठोपनिषदि (3) अष्टाध्याय्याम् (4) निरुक्ते

08. 'गीतिषु सामाख्या' इति कस्मिन् ग्रन्थे उक्तमस्ति ?

(1) महाभाष्ये (2) निरुक्ते (3) जैमिनीयसूत्रे (4) वेदान्तसूत्रे

09. 'ब्रह्मा त्वो वदति जातविद्याम्' इति कुत्रोक्तमस्ति ?

(1) ऋग्वेदे (2) यजुर्वेदे (3) सामवेदे (4) अथर्ववेदे

10. मन्त्राः कस्मात् ?

(1) विवेचनात् (2) मननात् (3) श्रवणात् (4) बोधनात्

11. समाहारो भवति?

(1) उदात्तः (2) अनुदत्तः (3) स्वरितः (4) प्रचयः

12. वेदाङ्गज्योतिषस्य कर्तुः किं नाम अस्ति ?

(1) व्यासः (2) वाल्मीकिः (3) भास्कराचार्यः (4) लगधः

13. बृहद्देवतायाः रचयिता कोऽस्ति ?

(1) कृष्णद्वैपायनः (2) मधुच्छन्दा (3) शुनःशेपः (4) शौनकः

14. वेदस्य मुखं किमस्ति ?

(1) व्याकरणम् (2) निरुक्तम् (3) शिक्षा (4) कल्पः

15. वेदस्य पादौ कः कथितोऽस्ति ?

(1) शिक्षा (2) कल्पः (3) छन्दः (4) निरुक्तम्

16. व्याकरणस्य कति मुख्यानि प्रयोजनानि कथितानि सन्ति?

(1) चत्वारि (2) पञ्च (3) सप्त (4) दश

17. कस्मिन् वेदाङ्गे निर्वचनं प्राप्यते ?

(1) कल्पे (2) व्याकरणे (3) ज्योतिषे (4) निरुक्ते

18. कस्मिन् वेदाङ्गे मुख्यतया उच्चारणप्रक्रियायाः वर्णनमस्ति ?

(1) शिक्षायाम् (2) व्याकरणे (3) निरुक्ते (4) ज्योतिषे

19. 'मन्त्रब्राह्मणयोर्वेदनामधेयम्' इति केनोक्तमस्ति ?

(1) शौनकेन (2) माधवेन (3) आपस्तम्बेन (4) पतञ्जलिना

20. 'अथर्वाङ्गिरस' नाम्ना कः वेदः ज्ञायते ?

(1) ऋग्वेदः (2) सामवेदः (3) धनुर्वेदः (4) अथर्ववेदः

21. यजुषां वमनकर्ता याज्ञवल्क्यः कस्य शिष्यः आसीत् ?

(1) वैशम्पायनस्य (2) सुमन्तोः (3) माधवस्य (4) विश्वामित्रस्य

22. वेदानां रक्षार्थं कति विकृतिपाठाः मन्यन्ते ?

(1) पञ्च (2) षट् (3) अष्ट (4) दश

23. निरुक्तम् कस्य व्याख्या स्वीक्रियते ?

(1) शतपथस्य (2) निघण्टोः (3) ब्रह्मसूत्रस्य (4) आपस्तम्बसूत्रस्य

24. वेदाङ्गेषु किं शास्त्रं शब्दशास्त्रं कथ्यते ?

(1) निरुक्तम् (2) छन्दः (3) ज्योतिषम् (4) व्याकरणम्

25. वेदाङ्गेषु किं शास्त्रम् अर्थ[illegible]शास्त्रं वस्तुंशक्यते ?

(1) निरुक्तम् (2) छन्दः (3) ज्योतिषम् (4) व्याकरणम्

26. कः सामवेदस्य मन्त्राणां गायनं करोति ?

(1) होता (2) अध्वर्युः (3) उद्गाता (4) ब्रह्मा

27. ऋषयः मन्त्राणां के सन्ति ?

(1) लेखकाः (2) द्रष्टाराः (3) पाठकाः (4) वक्तारः

28. नास्तिकशिरोमणि: क: कथ्यते ?

(1) चार्वाक: (2) जैन: (3) बौद्ध: (4) पाशुपत:

29. कति वेदाङ्गानि भवन्ति ?

(1) त्रीणि (2) चत्वारि (3) षट् (4) दश

30. सामान्यतया निरुक्तानां सङ्ख्या कति मन्यते ?

(1) दश (2) चतुर्दश (3) विंशति: (4) एकविंशति:

31. सायणाचार्यस्य अग्रजस्य नाम किम् आसीत् ?

(1) माधव: (2) मायण: (3) वशिष्ठ: (4) शौनक:

32. 'शाखा खशया' इत्यस्मिन् निर्वचने 'ख' इत्यस्य कोऽर्थ: ?

(1) अन्तरिक्षम् (2) भूलोक: (3) पाताललोक: (4) आकाश:

33. 'तत्त्वमसि' महावाक्यं कुत्र प्राप्यते ?

(1) कठोपनिषदि (2) केनोपनिषदि

(3) बृहदारण्यकोपनिषदि (4) छान्दोग्योपनिषदि

34. यास्कानुसारं 'नाम' कीदृशं भवति ?

(1) भावप्रधानम् (2) सत्त्वप्रधानम् (3) वर्णप्रधानम् (4) ज्ञानप्रधानम्

35. यास्कानुसारम् 'आख्यात' कीदृशं भवति ?

(1) भावप्रधानम् (2) सत्त्वप्रधानम् (3) वर्णप्रधानम् (4) ज्ञानप्रधानम्

36. यास्करचितस्य निरुक्तस्य आधारग्रन्थः कोऽस्ति ?

(1) संहिता (2) ब्राह्मणम् (3) निघण्टुः (4) कल्पः

37. 'अर्थावबोधे निरपेक्षतया पदजातं यत्रोक्तं तन्निरुक्तम् ' कस्य वचनमस्ति ?

(1) यास्कस्य (2) सायणस्य (3) दुर्गस्य (4) पाणिनेः

38. याज्ञवल्क्यः कस्य सभायामासीत् ?

(1) जनकस्य (2) युधिष्ठिरस्य (3) दशरथस्य (4) प्रजापतेः

39. सायणाचार्यः प्रथमतया कस्य वेदस्य व्याख्यां कृतवान् ?

(1) ऋग्वेदस्य (2) यजुर्वेदस्य (3) सामवेदस्य (4) अथर्ववेदस्य

40. महाभाष्ये ऋग्वेदस्य कति शाखाः स्वीकृताः सन्ति ?

(1) 11 (2) 15 (3) 19 (4) 21

41. अष्टकक्रमे ऋग्वेदे कति अध्यायाः सन्ति ?

(1) 20 (2) 40 (3) 64 (4) 100

42. ऋग्वेदानुसारं मुख्यतया कति छन्दांसि सन्ति ?

(1) पञ्च (2) सप्त (3)दश (4) पञ्चदश

43 ऐतरेयब्राह्मणम् केन वेदेन सम्बद्धमस्ति ?

(1) ऋग्वेदेन (2) यजुर्वेदेन (3) सामवेदेन (4) अथर्ववेदेन

44. शाङ्खायनब्राह्मणस्य अपरं नाम किमस्ति ?

(1) आख्यानम् (2) ताण्ड्यम् (3)कौषीतकि (4) कौथुमम्

45. ऐतरेयब्राह्मणो कति अध्यायाः सन्ति ?

(1) दश (2) विंशतिः (3) त्रिंशत् (4) चत्वारिंशत्

46. 'यजुर्यजते : ' इति निर्वचनं कुत्र प्राप्यते ?

(1) अष्टाध्याय्याम् (2) वार्तिके (3) निरुक्ते (4) निघण्टौ

47. कः वेदः अध्वर्युवेदनाम्नाऽपि ज्ञायते ?

(1) ऋग्वेदः (2) यजुर्वेदः (3) सामवेदः (4) अथर्ववेदः

48. यजुर्वेदस्य कस्यां संहितायां सायणाचार्यस्य भास्यमस्ति ?

(1) तैत्तिरीयसंहितायाम् (2) शाकलसंहितायाम्

(3) तापनीयसंहितायाम् (4) बुधेयसंहितायाम्

49. याज्ञवल्क्यस्य पितः देवराजस्य अपरं नाम किमासीत् ?

(1) शाकल्यः (2) वैशम्पायनः (3) वाजसनिः (4) पैल्वः

50. माध्यन्दिनसंहितायां कति अध्यायाः सन्ति ?

(1) दश (2) विंशतिः (3) त्रिंशत् (4)चत्वारिंशत्

51. माध्यन्दिनशाखायाः कस्मिन्नध्याये ईशावास्योपनिषद् अस्ति ?

(1) दशमे (2) द्वादशे (3) पञ्चदशे (4) चत्वारिंशे

52. माध्यन्दिनशाखायां कति अध्याया: खिलरूपेण सन्ति ?

(1) पञ्च (2) द्वादश (3) पञ्चदश (4) त्रिंशत्

53.'आदित्यानीमानि शुक्लानि यजूंषि' कुत्र उक्तमस्ति ?

(1) ऐतरेये (2) शतपथे (3) महाभाष्ये (4) निरुक्ते

54. ब्रह्मसम्प्रदायस्य क: प्रतिनिध्यं करोति ?

(1) ऋग्वेद: (2) शुक्लयजुर्वेद: (3) कृष्णयजुर्वेद: (4) सामवेद:

55. कस्मिन् वेदे मन्त्रै: सह ब्राह्मणानि अपि सन्ति ?

(1) ऋग्वेदे (2) कृष्णयजुर्वेदे (3) शुक्लयजुर्वेदे (4) अथर्ववेदे

56. याज्ञवल्क्य: कस्य प्रदेशस्य आसीत् ?

(1) काशीप्रदेशस्य (2) मालवाप्रदेशस्य (3) मिथिलाया: (4) मगधस्य

57. याज्ञवल्क्य: कां भार्यां ब्रह्मविद्याया: उपदेशं दत्तवान् ?

(1) कात्यायनीम् (2) मैत्रेयीम् (3) भारतीयम् (4) कादम्बिनीम्

58.माध्यन्दिनशाखायां कति मन्त्रा: सन्ति ?

(1) 500 (2) 1000 (3) 1500 (4) 1975

59. माध्यन्दिनशाखाया: कस्याध्यायस्यान्ते यजमानपत्न्या: ग्रन्थिबन्धनं वर्णितमस्ति ?

(1) प्रथमस्य (2) द्वितीयस्य (3) चतुर्थस्य (4) सप्तमस्य

60. माध्यन्दिनशाखायाः कस्मिन्नध्याये पुत्रार्थं मन्त्रोच्चारणमस्ति ?

(1) प्रथमे (2) द्वितीये (3) तृतीये (4) अष्टमे

61. अग्निष्टोमयागः कीदृशः यागः अस्ति ?

(1) सम्मतियागः (2) शोभनयागः (3) विकृतियागः (4) प्रकृतियागः

62. माध्यन्दिनशाखायाः तृतीयाध्याये कः विषयः विशेषतया वर्णितोऽस्ति ?

(1) अग्निष्टोम (2) सावित्रीग्रहः (3) अग्निहोत्रः (4) वाजपेयः

63. माध्यन्दिनशाखायाः कयोः अध्याययोः मध्ये वाजपेयराजसूययोः वर्णनमस्ति ?

(1) प्रथमद्वितीययोः (2) तृतीयचतुर्थयोः (3) नवमदशमयोः (4) दशमएकादशयोः

64. शतरुद्रीयहोमस्य वर्णनं माध्यन्दिनशाखायाः कस्मिन्नध्याये वर्तते ?

(1) दशमे (2) एकादशे (3) पञ्चदशे (4) षोडशे

65. माध्यन्दिनशाखायाः कः अध्यायः रुद्राध्यायः कथ्यते ?

(1) षोडशः (2) अष्टादशः (3) विंशः (4) एकत्रिंशः

66. माध्यन्दिनशाखायाः कस्मिन्नध्याये वसोर्धारामन्त्राः सन्ति ?

(1) षोडशे (2) सप्तदशे (3) अष्टदशे (4) पञ्चत्रिंशे

67. माध्यन्दिनशाखायाः कस्मिन्नध्याये सौत्रामणियागस्य वर्णनमस्ति ?

(1) नवदशे (2) त्रयोविंशे (3) पञ्चविंशे (4) त्रिंशे

68. माध्यन्दिनशाखाया: कस्मिन्नध्याये अश्वमेधस्य वर्णनमस्ति ?

(1) सप्तदशे (2) अष्टादशे (3) विंशे (4) द्वाविंशे

69. माध्यन्दिनशाखाया: कस्मिन्नध्याये पुरुषसूक्तमस्ति ?

(1) विंशे (2) पञ्चविंशे (3) एकत्रिंशे (4) चत्वारिंशे

70. माध्यन्दिनशाखाया: कस्मिन्नध्याये शिवसंकल्पसूत्रमस्ति ?

(1) त्रिंशे (2) चतुस्त्रिंशे (3) पञ्चत्रिंशे (4) चत्वारिंशे

71. माध्यन्दिनशाखाया: कस्मिन्नध्याये पितृमेधस्य वर्णनमस्ति ?

(1) पञ्चत्रिंशे (2) षट्त्रिंशे (3) सप्तत्रिंशे (4) चत्वारिंशे

72. माध्यन्दिनशाखाया: कस्मिन्नध्याये नरमेधस्य वर्णनमस्ति ?

(1) पञ्चत्रिंशे (2) षट्त्रिंशे (3) नवत्रिंशे (4) चत्वारिंशे

73. काण्वशाखाया: प्रचार: विशेषतया कस्मिन् प्रदेशे वर्तते ?

(1) आन्ध्रप्रदेशे (2) महाराष्ट्रे (3) केरले (4) कश्मीरे

74. काण्वसंहितायां कति मन्त्रा: प्राप्यन्ते ?

(1) 1000 (2) 2000 (3) 2086 (4) 3000

75. काण्वशाखाया: सम्बन्ध: केन आगमेन विशेषतया वर्तते ?

(1) पाञ्चरात्रेण (2) गोमुखेन (3) शतपथेन (4) प्रवर्ग्येण

76. 'विद्ययाऽमृतमश्नुते' शुक्लयजुर्वेदस्य कस्मिन्नध्याये प्राप्यते ?

(1) दशमे (2) एकादशे (3) त्रिंशे (4) चत्वारिंशे

77. यजुर्वेदस्य आहत्य कति शाखाः स्वीक्रियन्ते ?

(1) 10 (2) 27 (3) 86 (4) 100

78. तैत्तिरीयसंहितायाः कति शाखाः स्वीक्रियन्ते ?

(1) 20 (2) 27 (3) 47 (4) 60

79. कृष्णयजुर्वेदे कति काण्डाः सन्ति ?

(1) पञ्च (2) षट् (3) सप्त (4) विंशतिः

80. कृष्णयजुर्वेदस्य चरकसम्प्रदायस्य कति शाखाः सन्ति ?

(1) दश (2) द्वादश (3) विंशतिः (4) चत्वारिंशत्

81. यजुर्वेदस्य मैत्रायणीशाखायां कति काण्डाः सन्ति ?

(1) पञ्च (2) दश (3) विंशतिः (4) चत्वारिंशत्

82. आपस्तम्बशाखायाः ब्राह्मणस्य नाम किमस्ति ?

(1) ऐतरेयब्राह्मणम् (2) तैत्तिरीयब्राह्मणम्

(3) शतपथब्राह्मणम् (4) ताण्ड्यब्राह्मणम्

83. तैत्तिरीयारण्यकम् कस्य ब्राह्मणस्य शेषांशरूपेणास्ति ?

(1) ऐतरेयस्य (2) शतपथस्य (3) तैत्तिरीयस्य (4) ताण्ड्यस्य

84. तैत्तिरीयारण्यके कति काण्डा: सन्ति ?

(1) पञ्च (2) दश (3) पञ्चदश (4) त्रिंशत्

85. नारोयणोपनिषद् कस्मिन्नारण्यके अस्ति ?

(1) ऐतरेये (2) शतपथे (3) ताण्ड्ये (4) तैत्तिरीये

86. तैत्तिरीयोपनिषद्: कस्मिन् भागे शीक्षावल्ली अस्ति ?

(1) प्रथमे (2) द्वितीये (3) तृतीये (4) षष्ठे

87. माध्यन्दिनशाखाया: शतपथब्राह्मणे कति काण्डा: सन्ति ?

(1) दश (2) चतुर्दश (3) सप्तदश (4) पञ्चाशत्

88. कात्यायनश्रौतसूत्रम् केन वेदेन सम्बद्धमस्ति ?

(1) ऋग्वेदेन (2) कृष्णयजुर्वेदेन (3) शुक्लयजुर्वेदेन (4) सामवेदेन

89. कात्यायनश्रौतसूत्रे कति अध्याया: सन्ति ?

(1) दश (2) पञ्चदश (3) षोडश (4) षड्विंशति:

90. शुक्लयजुर्वेदस्य प्रातिशाख्यं केन रचितमस्ति ?

(1) कात्यायनेन (2) गौतमेन (3) वामनेन (4) वैशम्पायनेन

91. बृहदारण्यकोपनिषद् केन वेदेन सम्बद्धमस्ति ?

(1) ऋग्वेदेन (2) शुक्लयजुर्वेदेन (3) कृष्णयजुर्वेदेन (4) सामवेदेन

92. वाजसेनेयिप्रातिशाख्यम् केन वेदेन सम्बद्धमस्ति ?

(1) ऋग्वेदेन (2) कृष्णयजुर्वेदेन (3) शुक्लयजुर्वेदेन (4) अथर्ववेदेन

93. वाजसनेयिप्रातिशाख्ये कस्य व्याख्या प्राप्यते ?

(1) उव्वटस्य (2) महीधरस्य (3) श्रीवरस्य (4) अन्नंभट्टस्य

94. प्रतिज्ञासूत्रग्रन्थः केन प्रातिशाख्येन सम्बद्धोऽस्ति ?

(1) ऋक्प्रातिशाख्येन (2) वाजसनेयिप्रातिशाख्येन

(3) तैत्तिरीयप्रातिशाख्येन (4) अथर्वप्रातिशाख्येन

95. याज्ञवल्क्यशिक्षा केन वेदेन सम्बद्धा अस्ति ?

(1) ऋग्वेदेन (2) शुक्लयजुर्वेदेन (3) कृष्णयजुर्वेदेन (4) अथर्ववेदेन

96. वाजसनेयिसंहितया सम्बद्धः शिक्षाग्रन्थः कोऽस्ति ?

(1) नारदीय शिक्षा (2) माण्डूकीशिक्षा (3) पाणिनिशिक्षा (4) माण्डव्यशिक्षा

97. वासिष्ठी शिक्षा केन वेदेन सम्बद्धा अस्ति ?

(1) ऋग्वेदेन (2) शुक्लयजुर्वेदेन (3) सामवेदेन (4) अथर्ववेदेन

98. निघण्टुग्रन्थे कति अध्यायाः सन्ति ?

(1) त्रयः (2) चत्वारः (3) पञ्च (4) दश

99. निघण्टोः चतुर्थाध्यायः केन नाम्ना ज्ञायते ?

(1) नैघण्टुकनाम्ना (2) नैगमनाम्ना (3) दैवतनाम्ना (4) नैरुक्तनाम्ना

100. निघटो: पञ्चमाध्याय: केन नाम्ना ज्ञायते ?

(1) नैघण्टुकनाम्ना (2) नैगमनाम्ना (3) दैवतनाम्ना (4) नैरुक्तनाम्ना

101. शाकलशाखा केन वेदेन सम्बद्धा अस्ति ?

(1) ऋग्वेदेन (2) यजुर्वेदेन (3) सामवेदेन (4) अथर्ववेदेन

102. सायणाचार्य: कस्यां संहितायां भाष्यं नैव रचितवान् ?

(1) शाकलसंहितायाम् (2) वाष्कलसंहितायाम्

(3) कौथुमसंहितायाम् (4) शौनकसंहितायाम्

103. पाणिनीयशिक्षा केन वेदेन सम्बद्ध अस्ति ?

(1) ऋग्वेदेन (2) यजुर्वेदेन (3) सामवेदेन (4) अथर्ववेदेन

104. 'साक्षात्कृतधर्माण ऋषयो बभूवु:' इति केनोक्तमस्ति ?

(1) सायणेन (2) यास्केन (3) पतञ्जलिना (4) कालिदासेन

105. 'द ओरायन' इति पुस्तकं केन रचितमस्ति ?

(1) मैक्समूलरेण (2) मैक्डोनलेन (3) तिलकेन (4) भण्डारकरेण

106. वसन्तसम्पातदृष्ट्या वेदानां रचनाकालविषये क: विचारितवान् ?

(1) मैक्समूलर: (2) याकोबी: (3) चुटेल: (4) तिलक:

107. ध्रुवदर्शनकृत्यानुसारं वेदानां रचनाकालविषये क: विचारितयान् ?

(1) मैकसमूलर: (2) याकोबी: (3) चुटेल: (4) तिलक:

108. दीनानाथचुटेलन रचितस्य ग्रन्थस्य किं नाम अस्ति ?

(1) वेदनिर्णयः (2) श्रुतिनिर्णयः (3) वेदकालनिर्णयः (4) श्रुतिकालनिर्णयः

109. ऋग्वेदस्य कस्य मण्डलस्य नाम पवमानमण्डलम् अस्ति ?

(1) प्रथमस्य (2) द्वितीयस्य (3) पञ्चमस्य (4) नवमस्य

110. माध्यन्दिनशतपथे कति काण्डाः सन्ति ?

(1) 10 (2) 12 (3) 14 (4) 17

111. काण्वशतपथे कति काण्डाः सन्तिः ?

(1) 10 (2) 12 (3) 14 (4) 17

112. माध्यन्दिनशतपठस्य कयोः काण्डयोर्मध्ये सोमयागस्य वर्णनमस्ति ?

(1) प्रथमद्वितीयोः (2) द्वितीयतृतीययोः (3) तृतीयचतुर्थयोः (4) षष्ठसप्तमयोः

113. किं शास्त्रं कालविधानशास्त्रं मन्यते ?

(1) ज्योतिषम् (2) निरुक्तम् (3) कल्पः (4) व्याकरणम्

114. माध्यन्दिनशतपथस्यान्तिमे काण्डे किमस्ति ?

(1) कठोपनिषद् (2) बृहदारण्यकोपनिषद्

(3) केनोपनिषद् (4) प्रश्नोपनिषद्

115. तैत्तिरीयब्राह्मणम् केन वेदेन सम्बद्धमस्ति ?

(1) ऋग्वेदेन (2) शुक्लयजुर्वेदेन (3) कृष्णयजुर्वेदेन (4) सामवेदेन

116. शतपथानुसारं याज्ञवल्क्यस्य गुरोः नाम किमस्ति ?

(1) आरुणिः (2) उपमन्युः (3) धौम्यः (4) सदानन्दः

117. पञ्चविंशब्राह्मणम् कस्य ब्राह्मणस्य अपरं नाम अस्ति ?

(1) शतपथस्य (2) ताण्ड्यस्य (3) ऐतरेयस्य (4) वंशस्य

118. गोपथब्राह्मणम् केन वेदेन सम्बद्धमस्ति ?

(1) ऋग्वेदेन (2) यजुर्वेदेन (3) सामवेदेन (4) अथर्ववेदेन

119. पारस्करगृह्यसूत्रम् केन वेदेन सम्बद्धमस्ति ?

(1) ऋग्वेदेन (2) शुक्लयजुर्वेदेन (3) कृष्णयजुर्वेदेन (4) अथर्ववेदेन

120. शुक्लयजुःसर्वानुक्रमसूत्रस्य रचयिता कः मन्यते ?

(1) वैशम्पायनः (2) शौनकः (3) कात्यायनः (4) पाणिनिः

121. शुक्लयजुर्वेदोपरि महीधरभाष्यस्य किंनाम अस्ति ?

(1) वेदप्रदीपः (2) वेददीपः (3) श्रुतिदीपः (4) श्रुतिप्रदीपः

122. मीमांसान्यायप्रकाशस्य रचयिता कोऽस्ति ?

(1) आपदेवः (2) वोपदेवः (3) कात्यायन (4) कुमारिलः

123. जैनिनिरचिते मीमांसासूत्रे कति अध्यायाः सन्ति ?

(1) दश (2) द्वादश (3) चतुर्दश (4) षोडश

124. शाब्दीभावनायां कति अंशानामपेक्षा भवति ?

(1) 3 (2) 4 (3) 8 (4) 10

125. मीमांसानुसारं कः विधिः न भवति ?

(1) उत्पत्तिविधिः (2) समग्रविधिः (3) विनियोगविधिः (4) प्रयोगविधिः

126. कः विधिः कर्मस्वरूपमात्रबोधको भवति ?

(1) उत्पत्तिविधिः (2) विनियोगविधिः (3) प्रयोगविधिः (4) अधिकारविधिः

127. श्रुत्यादिरूपेण विधेः सहकारिभूतानि प्रमाणानि कति भवन्ति ?

(1) त्रीणि (2) पञ्च (3) षट् (4) दश

128. 'यज्ञो वै श्रेष्ठतमं कर्म' इति वाक्यं कुत्र प्राप्यते ?

(1) महाभारते (2) ऋग्वेदे (3) माहाभास्ये (4) शतपथब्राह्मणे

129. निरुक्तानुसारं 'अर्भरी' इति पदस्य कोऽर्थः ?

(1) पितरौ (2) भर्तारौ (3) पितापुत्रौ (4) मातापितरौ

130. निरुक्तानुसारं 'चत्वारि शृङ्गा' इत्यस्य कोऽभिप्रायः ?

(1) चत्वारोदेवाः (2) चत्वारः पुरुषार्थः

(3) चत्वारोवेदाः (4) चत्वारो जनाः

131. 'अक्षरं न क्षरति ' इति कुत्र उक्तमस्ति ?

(1) अष्टाध्याय्याम् (2) निरुक्ते (3) ऋग्वेदे (4) सामवेदे

132. निरुक्तानुसारम् 'आकाशगुण:' क: भवति ?

(1) शब्द: (2) स्पर्श: (3) रूपम् (4) रस:

133. निरुक्तानुसारं त्र्यम्बकशब्दस्य कोऽर्थ: ?

(1) विष्णु: (2) यम: (3) वरुण: (4) रुद्र:

134. वेदशब्दस्य निष्पत्तौ का निष्पत्ति समीचीना नास्ति ?

(1) विद्ज्ञाने (2) विद्सत्तायाम् (3) विद्निवारणे (4) विद्विचारणे

135. क: शतपथब्राह्मणस्य व्याख्याकरो नास्ति ?

(1) सायण: (2) हरिस्वामी (3) कवीन्द्रसरस्वती: (4) मल्लिनाथ:

136. उपनिषद् इति पदे क: प्रत्ययोऽस्ति ?

(1) यत् (2) क्विप् (3) ण्यत् (4) क्यप्

137. धर्मशास्त्रानुसारं विवाहस्य कति प्रकारा: मन्यन्ते ?

(1) चत्वार: (2) षट् (3) अष्ट (4) दश

138. परम्परानुसारं क: देव: छन्द:शास्त्रस्य प्रवर्तको मन्यते ?

(1) शिव: (2) वरुण: (3) पिङ्गल: (4) कालिदास:

139. किं शास्त्रं वृत्तशास्त्रं कथ्यते ?

(1) व्याकरणम् (2) छन्द: (3) ज्योतिषम् (4) निरुक्तम्

140. 'शतपथ' इत्यत्र पथशब्दस्य कोऽर्थः ?

(1) मार्गः (2) अध्यायः (3) ज्ञानम् (4) विषयः

141. माध्यन्दिनसंहितायाः अपरं नाम किमस्ति ?

(1) वाजसनेयिसंहिता (2) काण्वसंहिता

(3) गर्गसंहिता (4) कर्कसंहिता

142. 'ष' इत्यस्य 'ख' उच्चारणं कस्यां शाखायां भवति ?

(1) शौनकशाखायाम् (2) पैप्पलादशाखायाम्

(3) गर्गशाखायाम् (4) माध्यन्दिनशाखायाम्

143. प्रवर्ग्ययागस्य वर्णनं शतपथब्राह्मणस्य कस्मिन् काण्डे प्राप्यते ?

(1) प्रथमे (2) तृतीये (3) षष्ठे (4) चतुर्दशे

144. स्तुतिनिन्दात्मकानि वाक्यानि किं नामधेयानि ?

(1) विधिवाक्यानि (2) प्रशंसावाक्यानि

(3) अर्थवादवाक्यानि (4) प्रत्याहारवाक्यानि

145. 'सिर्र -ए -अकबर' नाम्ना उपनिषदामनुवादः कः कृतवान् अथवा कारितवान् ?

(1) दाराशिकोहः (2) शुजा (3) औरङ्गजेबः (4) मुरादः

146. सायणरचितानां वेदभाष्याणां किं नाम अस्ति ?

(1) श्रुतिप्रकाशः (2) माधवप्रकाशः (3) वेदप्रकाशः (4) वेदार्थप्रकाशः

147. स्मृतिसूत्राणां गणना कस्मिन् वेदाङ्गे भवति ?

(1) शिक्षायाम् (2) कल्पे (3) निरुक्ते (4) ज्योतिषे

148. व्याकरणं वेदपुरुषस्य कीदृशम् अङ्गं भवति ?

(1) हस्तः (2) पादः (3) मुखम् (4) नासिका

149. माहेश्वरसूत्रे कति सूत्राणि भवन्ति ?

(1) दश (2) चतुर्दश (3) षोडश (4) अष्टादश

150. 'नामाख्याते चोपसर्गनिपातानि' केषां मतमस्ति ?

(1) वैयाकरणानाम् (2) ज्योतिर्विदाम् (3) नैरुक्तानाम् (4) कल्पकाराणाम्

अभ्यर्थियों के लिए निर्देश

(इस पुस्तिका के प्रथम आवरण पृष्ठ पर तथा उत्तर-पत्र के दोनों पृष्ठों पर केवल नीली-काली बाल-प्वाइंट पेन से ही लिखें)

1. प्रश्न पुस्तिका मिलने के 10 मिनट के अन्दर ही देख लें कि प्रश्नपत्र में सभी पृष्ठ मौजूद हैं और कोई प्रश्न छूटा नहीं है। पुस्तिका दोषयुक्त पाये जाने पर इसकी सूचना तत्काल कक्ष-निरीक्षक को देकर सम्पूर्ण प्रश्नपत्र की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
2. परीक्षा भवन में ***लिफाफा रहित प्रवेश-पत्र के अतिरिक्त,*** लिखा या सादा कोई भी खुला कागज साथ में न लायें।
3. ***उत्तर-पत्र अलग से दिया गया है। इसे न तो मोड़ें और न ही विकृत करें। दूसरा उत्तर-पत्र नहीं दिया जायेगा। केवल उत्तर-पत्र का ही मूल्यांकन किया जायेगा।***
4. अपना अनुक्रमांक तथा उत्तर-पत्र का क्रमांक प्रथम आवरण-पृष्ठ पर पेन से निर्धारित स्थान पर लिखें।
5. ***उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर पेन से अपना अनुक्रमांक निर्धारित स्थान पर लिखें तथा नीचे दिये वृत्तों को गाढ़ा कर दें। जहाँ-जहाँ आवश्यक हो वहाँ प्रश्न-पुस्तिका का क्रमांक तथा सेट का नम्बर उचित स्थानों पर लिखें।***
6. ***ओ० एम० आर० पत्र पर अनुक्रमांक संख्या, प्रश्नपुस्तिका संख्या व सेट संख्या (यदि कोई हो) तथा प्रश्नपुस्तिका पर अनुक्रमांक और ओ० एम० आर० पत्र संख्या की प्रविष्टियों में उपरिलेखन की अनुमति नहीं है।***
7. ***उपर्युक्त प्रविष्टियों में कोई भी परिवर्तन कक्ष निरीक्षक द्वारा प्रमाणित होना चाहिये अन्यथा यह एक अनुचित साधन का प्रयोग माना जायेगा।***
8. ***प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार वैकल्पिक उत्तर दिये गये हैं। प्रत्येक प्रश्न के वैकल्पिक उत्तर के लिए आपको उत्तर-पत्र की सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये वृत्त को उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर दिये गये निर्देशों के अनुसार पेन से गाढ़ा करना है।***
9. प्रत्येक प्रश्न के उत्तर के लिए केवल एक ही वृत्त को गाढ़ा करें। एक से अधिक वृत्तों को गाढ़ा करने पर अथवा एक वृत्त को अपूर्ण भरने पर वह उत्तर गलत माना जायेगा।
10. ***ध्यान दें कि एक बार स्याही द्वारा अंकित उत्तर बदला नहीं जा सकता है। यदि आप किसी प्रश्न का उत्तर नहीं देना चाहते हैं, तो संबंधित पंक्ति के सामने दिये गये सभी वृत्तों को खाली छोड़ दें। ऐसे प्रश्नों पर शून्य अंक दिये जायेंगे।***
11. रफ कार्य के लिए प्रश्न-पुस्तिका के मुखपृष्ठ के अंदर वाला पृष्ठ तथा उत्तर-पुस्तिका के अंतिम पृष्ठ का प्रयोग करें।
12. परीक्षा के उपरान्त ***केवल ओ एम आर उत्तर-पत्र*** परीक्षा भवन में जमा कर दें।
13. परीक्षा समाप्त होने से पहले परीक्षा भवन से बाहर जाने की अनुमति नहीं होगी।
14. यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग करता है, तो वह विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित दंड का/की, भागी होगा/होगी।